

Організація Об'єднаних
Націй з питань освіти, науки і культури

Конвенція
про технічну та професійну освіту

прийнята

Генеральною конференцією на її двадцять п'ятій сесії

Париж, 10 листопада 1989 року

Конвенція про технічну та професійну освіту

ПРЕАМБУЛА

Генеральна конференція Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури, що зібралася в Парижі з сімнадцятого жовтня по шістнадцяте листопада 1989 року на свою двадцять п'яту сесію,
нагадуючи, що відповідно до Статуту Організація обов'язана заохочувати та розвивати освіту,

нагадуючи також про принципи, викладені у статтях 23 та 26 Загальної декларації прав людини, які стосуються права на працю та права на освіту, а також принципи, що містяться в Конвенції про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти, прийнятої в Парижі 14 грудня 1960 р., у Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права та Міжнародному пакті про громадянські та політичні права, що були прийняті в Нью-Йорку 16 грудня 1966 р., а також у Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, прийнятої Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 18 грудня 1979 року,
визнаючи, що розвиток технічної та професійної освіти має сприяти підтримці миру та дружньому взаєморозумінню між різними країнами,

зазначаючи положення переглянутої Рекомендації про технічну та професійну освіту та Рекомендації про виховання у дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва та миру та виховання у дусі поваги до прав людини та основних свобод, прийнятих на вісімнадцятій сесії Генеральної конференції у 1974 році,

наголошуючи також на положенні Рекомендації про розвиток освіти дорослих, прийнятої Генеральною конференцією в 1976 році, та Рекомендації про положення вчителів, що була прийнята Спеціальною міжурядовою конференцією в 1966 року,

враховуючи відповідні рекомендації Міжнародної конференції з освіти,

пам'ятаючи про положення Конвенції (№ 142) та Рекомендації (№ 150) про розвиток людських ресурсів, прийнятих шістдесятою сесією Міжнародної конференції праці у 1975 році,

відзначаючи далі тісне співробітництво між ЮНЕСКО та Міжнародною організацією праці при розробці їх відповідних документів, для того, щоб вони переслідували узгоджені цілі з метою подальшої плідної співпраці,

враховуючи необхідність здійснити особливі зусилля в інтересах технічної та професійної підготовки жінок і дівчат,

1. Резолюцію прийнято за доповіддю Комісії II на двадцять дев'ятому пленарному засіданні 10 листопада 1989 року.

приділяючи особливу увагу розмаїттю систем освіти, соціально-економічних та культурних умов, особливо умов у країнах, що вимагають особливого розгляду та особливих заходів,

вважаючи, що, не дивлячись на цю різноманітність, розвиток технічної та професійної освіти скрізь відповідає однаковим цілям і ставить аналогічні проблеми і, отже, необхідні загальні норми,

визнаючи, що швидкі темпи технічного, соціального та економічного розвитку суттєво загострили необхідність розширення та покращення технічної та професійної освіти, що надається як молоді, так і дорослим,
визнаючи, що технічна та професійна освіта відповідає глобальній меті, що полягає у розвитку як окремих людей, так і суспільств,
будучи переконаною у необхідності обміну інформацією та досвідом у справі розвитку технічної та професійної освіти, а також у бажанні зміцнення міжнародного співробітництва у цій галузі,
будучи переконаною у корисності міжнародного правового документа для міжнародного співробітництва у справі розвитку технічної та професійної освіти,
приймає десятого дня листопада 1989 року цю Конвенцію.

СТАТТЯ 1

Договірні держави погоджуються в наступному:

- (a) для цілей цієї Конвенції "технічна та професійна освіта" охоплює всі форми та рівні процесу освіти, включаючи, на додаток до загальних знань, вивчення техніки та дисциплін, що належать до неї, набуття практичних навичок, "ноу-хау", формування відносин та розуміння питань, що належать до професії в різних секторах економічного та соціального життя;
- (b) дана Конвенція стосується всіх форм і рівнів технічної та професійної освіти, що здійснюється в навчальних закладах або в рамках спільних програм, що здійснюються як навчальними закладами, з одного боку, так і промисловими, сільськогосподарськими, торговими або будь-якими іншими підприємствами, пов'язаними з ринком праці, з іншого боку;
- (c) дана Конвенція реалізується відповідно до положень конституцій та законодавства кожної договірної держави.

СТАТТЯ 2

1. Договірні держави погоджуються відпрацьовувати політику, визначати стратегії та реалізовувати відповідно до своїх потреб та ресурсів програми та навчальні плани технічної та професійної освіти, призначені для молоді та дорослих, у рамках своїх відповідних систем освіти, з тим щоб сприяти набуттю ними знань та "ноу-хау", необхідних для економічного та соціального розвитку, а також індивідуального та культурного самовираження особистості в суспільстві.
2. Загальні рамки розвитку технічної та професійної освіти визначаються в кожній договірній державі відповідним законодавством або вжиттям інших заходів, із зазначенням:
 - (a) цілей, що підлягають досягненню у сфері технічної та професійної освіти з урахуванням конкретних потреб економічного, соціального та культурного розвитку, а також індивідуального самовираження особистості;
 - (b) взаємозв'язки між технічною та професійною освітою, з одного боку, та іншими типами освіти, з іншого боку, з приділенням особливої уваги горизонтальній та вертикальній ув'язці програм;

- (c) структур адміністративної організації технічної освіти, що визначені відповідальними органами;
 - (d) ролі державних органів, які відповідальні за соціально-економічне планування і планування розвитку різних секторів економіки, а також, у відповідних випадках, професійних асоціацій, робітників, службовців та інших зацікавлених сторін.
3. Договірні держави гарантують, що жодна особа, яка має необхідний рівень знань для зарахування до технічних та професійних навчальних закладів, не піддаватиметься дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, національного або соціального походження, політичних чи інших переконань, економічного становища, народження або будь-якої іншої ознаки.
 4. Договірні держави вживають заходів для забезпечення права рівного доступу до технічної та професійної освіти та рівності можливостей у навчанні під час навчального процесу.
 5. Договірні держави звертають увагу на особливі потреби осіб з фізичними вадами або інших, на особливі потреби груп населення, що перебувають у несприятливих умовах, і ухвалюють відповідні заходи, щоб ці групи могли користуватися благами технічної та професійної освіти.

СТАТТЯ 3

1. Договірні держави погоджуються розробляти і розвивати програми технічної та професійної освіти, які враховують:
 - (a) становище у сфері освіти, культури та у соціальній сфері відповідних груп населення, і навіть їх професійні прагнення;
 - (b) технічні та професійні навички, знання та рівні кваліфікації, необхідні в різних галузях економіки, а також технологічні та структурні зміни, яких слід очікувати;
 - (c) можливості забезпечення зайнятості та перспективи розвитку на національному, регіональному та місцевому рівнях;
 - (d) охорону навколишнього середовища та загальної спадщини людства;
 - (e) охорону здоров'я, техніку безпеки та умови праці.
2. Технічна та професійна освіта мають будуватися на основі відкритих та гнучких структур, з урахуванням принципу безперервної освіти та забезпечувати:
 - (a) залучення всіх молодих людей до техніки та світу праці в контексті загальної освіти;
 - (b) професійну та технічну орієнтацію, інформування та консультування щодо професійних можливостей;
 - (c) розвиток освіти, що має на меті набуття та розвиток знань та "ноу-хау", необхідних для кваліфікованої праці;

- (d) основу для освіти та професійної підготовки, необхідних з урахуванням вимог між професійної мобільності, підвищення професійної кваліфікації та оновлення знань, навичок та розуміння;
 - (e) додаткову загальну освіту для осіб, які отримують початкову технічну та професійну підготовку на роботі або іншим чином, як у технічних та професійних навчальних закладах, так і поза ними;
 - (f) безперервна освіта та курси підготовки для дорослих, зокрема, з метою перепідготовки, а також поповнення та підвищення кваліфікації осіб, знання яких застаріли через науковий та технічний прогрес чи зміни структури зайнятості чи соціально-економічної ситуації, а також для осіб, які перебувають у особливих умовах.
3. Програми технічної та професійної освіти повинні відповідати не лише технічним вимогам відповідних галузей виробництва, а й забезпечувати загальну підготовку, необхідну для індивідуального культурного розвитку особистості, а також включати концепції, зокрема, соціального, економічного та екологічного характеру, що стосуються цієї професії.
 4. Договірні держави погоджуються надавати підтримку та консультативну допомогу підприємствам, крім навчальних закладів, які беруть участь у спільних програмах технічної та професійної освіти.
 5. Кваліфікація на кожному професійному рівні має бути якомога чіткіше визначена, а навчальний план повинен весь час оновлюватися шляхом включення нових знань та технічних методів.
 6. При оцінюванні здатності до здійснення професійних обов'язків та визначенні відповідних дипломів, що засвідчують технічну та професійну освіту, повинні враховуватися одночасно практичні та теоретичні аспекти відповідної галузі технічних знань; цей принцип повинен поширюватися як на осіб, які отримали підготовку, так і на осіб, які набули професійного досвіду під час роботи.

СТАТТЯ 4

Договірні держави погоджуються періодично переглядати структури технічної та професійної освіти, навчальні плани та програми, а також методи навчання та навчальні матеріали, а також форми співробітництва між шкільною системою та ринком праці, з тим щоб забезпечити їх постійний зв'язок з досягненнями науково-технічного прогресу та розвитком культури, а також зі зміною потреб у галузі зайнятості у різних секторах економіки, та щоб враховувати наукові досягнення та нововведення у галузі освіти з метою впровадження найбільш ефективних педагогічних методів.

СТАТТЯ 5

1. Договірні держави погоджуються, що всі особи, які викладають у галузі професійної та технічної освіти, зайняті повний або неповний робочий час, повинні мати відповідні теоретичні та практичні знання у своїх галузях професійної компетенції, а також відповідні навички викладання, які відповідають типу та рівню занять, які вони покликані проводити.

2. Особам, які викладають у технічних та професійних навчальних закладах, повинна надаватися можливість удосконалювати наявну у них технічну інформацію, свої спеціальні знання та навички за допомогою спеціалізованих курсів, практичної підготовки на підприємствах та будь-яких інших організованих форм діяльності, що передбачають участь у сфері праці; окрім того, вони повинні мати доступ до інформації та підготовки в галузі педагогічних інновацій, які можуть бути використані в їх конкретній дисципліні, а також мати можливість брати участь у відповідних наукових дослідженнях та розробках.
3. Викладачі та інші фахівці в галузі технічної та професійної освіти повинні мати рівні можливості найму, на недискримінаційній основі, та умови їх найму повинні забезпечувати можливість залучення, набору та роботи кваліфікованих кадрів у своїх галузях компетенції.

СТАТТЯ 6

З метою сприяння міжнародному співробітництву сторони погоджуються:

- (a) сприяти збору та розповсюдженню інформації, що стосується інновацій, ідей та досвіду в галузі технічної та професійної освіти, та брати активну участь у міжнародному обміні інформацією про навчальні програми та програми підготовки викладацьких кадрів, методи, стандарти на обладнання та шкільні підручники у галузі технічної та професійної освіти;
- (b) заохочувати використання в галузі технічної та професійної освіти міжнародних технічних норм, що застосовуються у промисловості, торгівлі та інших секторах економіки;
- (c) сприяти виробленню підходів, спрямованих на забезпечення визнання еквівалентності кваліфікації, здобутої в рамках технічної та професійної освіти;
- (d) сприяти міжнародному обміну викладачами, адміністраторами та іншими фахівцями у галузі технічної та професійної освіти;
- (e) надавати учням з інших країн, насамперед із країн, що розвиваються, можливість отримувати технічну та професійну освіту у своїх навчальних закладах, зокрема, з метою спрощення процесу вивчення, набуття, пристосування, передачі та застосування технології;
- (f) сприяти розвитку співробітництва в галузі технічної та професійної освіти між усіма країнами, але особливо між промислово розвиненими країнами, що розвиваються, з метою заохочення розвитку технологій цих країн;
- (g) мобілізувати ресурси з метою зміцнення міжнародного співробітництва у галузі технічної та професійної освіти.

СТАТТЯ 7

Договірні держави повинні повідомляти у періодичних доповідях, які вони представлятимуть Генеральній конференції Організації Об'єднаних Націй з питань освіти,

науки та культури, у строки та у формі, що будуть нею встановлені, про законодавчі, нормативні та інші заходи, вжиті ними для здійснення цієї Конвенції .

СТАТТЯ 8

До держав-учасниць цієї Конвенції, в яких діє неунітарна конституційна система, застосовуються такі положення:

- (a) щодо положень цієї Конвенції, здійснення яких підпадає під юрисдикцію федеральної або центральної законодавчої влади, зобов'язання федерального або центрального уряду є такими ж, як і зобов'язання держав-учасниць із централізованою системою;
- (b) стосовно положень цієї Конвенції, здійснення яких підпадає під юрисдикцію штатів і земель, провінцій, автономних громад або кантонів, що входять до федерації, які відповідно до загальної або основної федеральної конституційної системи не зобов'язані вживати законодавчих заходів, центральний уряд інформує компетентну владу таких штатів, земель , провінцій, автономних громад або кантонів про зазначені вище положення з рекомендацією щодо їх прийняття.

СТАТТЯ 9

Учасниками цієї Конвенції можуть стати держави-члени ЮНЕСКО, так само як і держави, які не є її членами, але які були запрошені Виконавчою радою ЮНЕСКО стати її учасниками шляхом здачі на зберігання Генеральному директору ЮНЕСКО акту про її ратифікацію, прийняття, приєднання або згоду з нею.

СТАТТЯ 10

Дана Конвенція набирає чинності через три місяці з дня здачі на зберігання третього акту, згаданого у статті 9, але лише стосовно тих держав, які здали на зберігання свої відповідні акти у зазначений день або раніше. Щодо будь-якої іншої держави Конвенція набирає чинності через три місяці після того, як вони здали на зберігання свої акти.

СТАТТЯ 11

1. Кожна Договірна Держава може денонсувати цю Конвенцію за допомогою офіційного повідомлення, надісланого у письмовій формі Генеральному директору Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури.
2. Денонсація набирає чинності через дванадцять місяців після отримання такого повідомлення.

СТАТТЯ 12

Генеральний директор Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури повідомляє державам-членам Організації, державам, які не є її членами, згаданим у Статті 9, а також Організації Об'єднаних Націй про здачу на зберігання всіх актів, зазначених у Статті 9, а також про денонсації, передбачених у статті 11.

СТАТТЯ 13

1. Ця Конвенція може бути переглянута Генеральною конференцією Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури. Такий перегляд зобов'язуватиме, однак, лише держави, які стануть учасниками переглянутої Конвенції.
2. У разі, якщо Генеральна конференція прийме нову конвенцію, що спричинить повний або частковий перегляд цієї Конвенції, і якщо нова Конвенція не міститиме інших положень, ця Конвенція буде закрита для нових держав-учасниць з дня набрання чинності переглянутою новою Конвенцією.

СТАТТЯ 14

Ця Конвенція складена англійською, арабською, іспанською, китайською, російською та французькою мовами, причому всі шість текстів мають рівну силу.

СТАТТЯ 15

Відповідно до Статті 102 Статуту Організації Об'єднаних Націй ця Конвенція буде зареєстрована у Секретаріаті Організації Об'єднаних Націй на прохання Генерального директора Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури.

Здійснено в Парижі цього шістнадцятого листопада 1989 року у двох примірниках, які мають однакову силу, за підписом Голови Генеральної конференції, що зібралася на її двадцять п'яту сесію, та Генерального директора Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури. Ці екземпляри будуть поміщені до архівів Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури, та їх завірені копії будуть надіслані всім державам, зазначеним у Статті 9, а також Організації Об'єднаних Націй.

Перекладений текст є аутентичним текстом Конвенції, який був належним чином прийнятий Генеральною конференцією Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури на її двадцять п'ятій сесії, яка відбулася в Парижі і завершилася шістнадцятого листопада 1989 року.

НА ПІДТВЕРДЖЕННЯ ЧОГО цю Конвенцію підписали.

Голова Генеральної конференції

ANWAR IBRAHIM

Генеральний директор

FEDERICO MAYOR